

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Bakalářská práce

**Význam dobrovolnictví
při práci v salesiánské oratoři
v Mexiku**

Monika Madziová

Katedra: Filosofie a Teologie

Vedoucí práce: Mgr. Michael Martinek, Th.D.

Studijní program: Sociální práce - B7508

Studijní obor: Pastorační a sociální práce

Praha 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci s názvem Význam dobrovolnictví při práci v salesiánské oratoři v Mexiku, napsala samostatně a výhradně s použitím uvedených pramenů.

Souhlasím s tím, aby práce byla zveřejněna pro účely výzkumu a soukromého studia.

V Praze dne 3. 6. 2013

Monika Madziová

Bibliografická citace

Význam dobrovolnictví při práci v salesiánské oratoři v Mexiku;

Bakalářská práce / Monika Madziová;

Vedoucí práce: Mgr. Michael Martinek, Th.D.;

Praha, 2013. 61 s.

Anotace

Tato bakalářská práce má název Význam dobrovolnictví při práci v salesiánské oratoři v Mexiku. Cíl této práce je zjistit jakou funkci a význam má dobrovolnictví při práci s dětmi a mládeží v okrajové čtvrti v Mexiku. Tato práce je napsána na základě mé zkušenosti dobrovolnictví ve městě Ciudad Juárez v Mexiku.

V první kapitole se práce zabývá historií salesiánů a jejich zakladatelem Donem Boskem. Ve druhé kapitole je napsáno o historii salesiánů v Mexiku s popisem některých salesiánských děl. Kapitola třetí se zaměřuje na salesiánské dílo v Ciudad Juárez, na místní situaci a historii. Ve čtvrté kapitole je probírán termín dobrovolnictví, jeho přínos i úskalí a stručná legislativa. V závěru je výzkum a vyhodnocení dotazníků k tématu významu dobrovolnictví.

Klíčová slova

Dobrovolnictví, Don Bosko, Salesiáni, oratoř, děti a mládež, pastorec, Mexiko, kriminalita, migrace.

Summary

This thesis entitled The importance of volunteering work at the Salesian Oratory in Mexico. The aim of this thesis is to find out the function and importance of the voluntary work with children and youth in the suburbs of Mexico. This thesis is written on basis of my experiences of the volunteering in Ciudad Juarez, Mexico.

The first chapter of the thesis deals with the history of the Salesians and their founder Don Bosco. The second chapter is written about the history of the Salesians in Mexico with a description of some of the Salesian works. Third chapter is focused on the Salesian work in Ciudad Juarez, on the local situation and history. In fourth chapter term of volunteering is described, the benefits and difficulties and brief legislation. In conclusion, the research and evaluation of questionnaires on the importance of volunteering.

Keywords

Volunteering work, Don Bosco, Salesians, Oratory, Mexico, Children and youth.

Poděkování

Chtěla bych velmi poděkovat vedoucímu práce, Mgr. Michaeli Martinkovi za podnětné rady. Všem salesiánům, kteří mi umožnili cestu do Mexika a také mé rodině, která mě podporovala při mém dobrovolnictví.

Obsah

Úvod	8 – 9
1. Historie Salesiánů Dona Boska	10
1.1. Kdo to byl Don Bosko	10
1.2. Výchovné působení Dona Boska	11
1.3. Pedagogika Dona Boska	11
1.3.1. Výchovný styl	12
1.3.2. Z dopisů Dona Boska	13
1.4. Po stopách svatého Dona Boska	14
1.5. Salesiánské dílo ve světě	15
1.6. Misijní povolání salesiánů Dona Boska	16
1.6.1. První misionáři	16
1.6.2. Rady Dona Boska na cestu misionářům	17 - 18
2. Historie Salesiánů Dona Boska v Mexiku	19
2.1. Příjezd do Guadalajary	20
2.2. Popis několika míst působení salesiánů v Mexiku	21
2.2.1. Colegio Anáhuac – Garibaldi (Guadalajara)	21
2.2.2. Klášter Sv. Františka Saleského	21
2.2.3. Institut Cristobal Colón (Zamora, Michoacán)	22
2.2.4. Projekt děti Dona Boska (León, Guanajuato)	22
3. Salesiánský projekt ve městě Ciudad Juárez	23
3.1. Stručná historie města Ciudad Juárez	24
3.2. Lokalita města a geografické údaje	25
3.3. Průmysl, zaměstnanost, migrace	26
3.3.1. „Oběti průmyslu“	27
3.4. Obyvatelstvo	27
3.5. Kriminalita	28
3.5.1. Kriminalita drogových kartelů	29
3.6. Salesiáni na „svém místě“	30

3. 6. 1. Dej mi duše, ostatní si vezmi!	30
3. 7. Salesiánská komunita v Ciudad Juárez	31
3. 7. 1. Program komunity	31
3. 8. Salesiánská oratoř v Ciudad Juárez	32
3. 8. 1. Oratoř Don Bosco	33
3. 8. 2. Program v oratoři	34 - 35
4. Význam dobrovolnictví	36
4.1. Dobrovolnictví	36
4. 2. Legislativa dobrovolnictví v ČR	36 - 38
4. 3. Představy o dobrovolnictví	39
4. 4. Dobrovolnictví a „kulturní šok“	39
4. 4. 1. Fáze kulturního šoku	40 - 41
4. 5. Formy dobrovolnictví	42
4. 6. Dobrovolníkem jako „životní výzva“	42
4. 7. Dobrovolnictví při práci s dětmi a mládeží	43
4. 7. 1. Služba mladým – být vzorem	43
4. 7. 2. Budování vztahu	43
4. 7. 3. Navazování kontaktu s mládeží a důležité kroky	44
4. 7. 4. Jaký by měl být dobrovolník?	44
4. 8. Výzkum: Význam dobrovolnictví v salesiánské oratoři	45
4. 8. 1. Popis respondentů na základě otázek 1 – 4	45
4. 8. 2. Vyhodnocení dotazníků	46 - 53
4. 8. 3. Závěrečné vyhodnocení výzkumu	54
Závěr	55
Seznam literatury	56 - 57
Přílohy 1: Fotografie	58 - 59
Přílohy 2: Dotazník	60
Přílohy 3: Mapa Mexika.....	61

Úvod

Motivem psaní mé práce bylo, napsat práci ze salesiánského prostředí, které se mi na rok mého života stalo domovem. Avšak to by nestačilo k tomu, dát práci konkrétnější smysl a obecný význam. Nakonec jsem se rozhodla práci pojmout tak, aby mohla být i malým průvodcem těm, kteří se rozhodnou nějaký čas svého života strávit v salesiánském prostředí jako dobrovolníci. Inspirovala jsem se odkazem italského kněze Dona Boska a jeho výchovným stylem. Don Bosko sám byl pro mě při práci v oratoři i psaní této práce, velkým vzorem a podnětnou předlohou.

K bližšímu obsahu mé práce, věnuji se v ní významu dobrovolnictví v práci pro mladá, kde vycházím ze zkušenosti dobrovolnictví v Mexiku. Proto zde konkrétněji popisuji historii a práci místních salesiánů, a hledám odpověď na význam dobrovolnictví v takové zemi, jako je právě Mexiko. Tento význam je však, myslím, použitelný i pro práci dobrovolníka v jakékoli jiné zemi. Pokud jde o službu podle odkazu Dona Boska, měla by v ní na celém světě existovat jakási jednota.

Na začátku práce se zabývám stručně historií a pedagogikou Dona Boska. Postupně přecházím k tématu prvních salesiánských misií, které jsou kolébkou všech dnešních misionářů a dobrovolníků pracujících v salesiánských dílech mimo svůj domov. Dále se dostávám k historii salesiánů Dona Boska v Mexiku a k popisu několika tamních děl. V neposlední řadě podrobněji popisuji místo, kde jsem měla možnost působit jako dobrovolnice. V této části se zmiňuji také o kultuře, sociální situaci a o vlivu křesťanství v Mexiku. To vše je důležité, alespoň pro částečné porozumění práci dobrovolníka v této zemi. 8

Pro výzkum praktické části práce jsem zvolila formu dotazníků. Dotazníky jsem měla možnost rozdat lidem v Mexiku, kteří jsou většinou stálými návštěvníky jedné ze salesiánských oratoří. Za cíl tohoto výzkumu a celé práce, jsem si stanovila: „Jaký význam má pro místní lidi přítomnost a činnost dobrovolníka v jejich oratoři?“

A na závěr, doufám, že má práce může posloužit i jako malá inspirace pro ty, kteří by se chtěli stát dobrovolníky, a to třeba právě v Mexiku.

1. Historie Salesiánů Dona Boska

1.1. Kdo to byl Don Bosko

Salesiánská kongregace¹ se zrodila 18. prosince 1859 v Turíně v Itálii. Jejím zakladatelem je kněz Giovanni Bosko, zvaný též Don Bosko. Narodil se v roce 1815 v Piemontu na úpatí italských Alp. Vyrůstal s matkou a dvěma bratry. Jeho matka byla obyčejná, ale zbožná žena, vedla jej ve víře a později mu v jeho díle i pomáhala. Kvůli neustávajícím sporům se starším bratrem, který mu nepřál jeho nadání ke studiu a často s ním zacházel velmi hrubě, byl Giovanni Bosko nucen jako dvanáctiletý odejít z domova. Byly to pro malého Boska velmi těžké časy. Dostal se do rodiny Moglia, kde se staral o dobytek.²

V období, kdy působil už jako kněz, zaměřoval se na ty nejvíce zapomenuté. Vyhledával chudé chlapce v ulicích tehdejšího Turína, aby jim tak vytvořil zázemí a nabídnul vzdělání a nový jistější život. Jeho vize, vzhledem k tehdejšímu životu, se mohly zdát nereálné. Don Bosko však s velkým nasazením, a dokonce i bez prostředků, zapojil všechno své úsilí k tomu, aby mohl pomoci mladým a ztraceným duším z tehdejší bídy.³

Jeho úsilí brzy začalo přinášet své plody. Vyučoval katechismus v porůznu sehnanych prostorách. Vybudoval v chudých podmínkách první ubytovnu pro bezprizorní turínské chlapce a později také založil učňovskou dílnu, která se rozšířila na několik odvětví. Tam se kluci učili svým prvním řemeslům.

10

---

1 Jméno salesiáni Don Bosko přijímá inspirován švýcarským světcem Františkem Saleským

2 Bosco Teresio: Don Bosko, 1.- 5. kap.

3 Don Bosco: Můj život pro mladé 13. - 16.kap.

Co je ale podstatné, že chlapci, o které nikdo jiný neměl zájem, se díky přístupu Dona Boska naučili mravním hodnotám a základům křesťanského života, což mělo největší význam v jejich dozrání a pozdějším životě.⁴

1.2. Výchovné působení Dona Boska

Kněz Jan Bosko si brzy získal spoustu příznivců z řad svých žáků. Jeho výchovou, byla výchova podobná vztahu otce a syna. Vedl mladé k práci, zodpovědnosti, dobrým přátelstvím, k respektování autorit. Ale především je učil vztahu k Bohu a svátostnému životu. Don Bosko byl opravdu dobrým vychovatelem a duchovním otcem všem svým žákům, měl je rád a velice si jich vážil. Byl jim stále nablízku, což bylo klíčové v jeho výchovném působení. Chlapci to vycítili a jejich řady se rychle rozšiřovaly. Nemálokdy Don Bosko žádal o zapůjčení či pronájem větších prostor, aby tak mohl poskytnout zázemí všem chlapcům, kteří k němu přicházeli. Jeho výchovou, nebyla výchova příkazy a zákazy, ale důvěra a láska ke svým svěřencům.⁵

1.3. Pedagogika Dona Boska

Don Bosko měl hlubokou víru a důvěru v Boha. Na víře, rozumu a laskavosti založil také svou pedagogickou metodu. Ta je známá především blízkou přítomností vychovatele mezi chlapci a snahou vytvořit mladým bezpečné prostředí s atmosférou rodiny.⁶

---

4 Turanský, Š.: Listy Jána Bosca, 1.část, 1. - 3. list

5 Don Bosco: Můj život pro mladé: 14. - 17. kap.

6 Sales. provincie Praha: Práce v sales. duchu, str. 4.

1. 3. 1. Výchovný styl

Don Bosko svůj výchovný styl nazýval preventivním systémem. Byl si vědom toho, že dříve než represivní prostředky, jako reakci na špatné chování mládeže, je potřeba takovému chování raději předejít. A to tím, že se mládeži věnuje maximální pozornost.

Sám měl velmi špatnou zkušenost z doby svého mládí. Když byl v semináři, se svými představeným se mladí seminaristi setkávali jen když šlo o pokárání. Tolik toužil po někom blízkém, koho by se mohl zeptat na radu, kdo by měl o něho zájem. I při vzpomínce na dětství sám říkával: „Kdybych já byl knězem, počínal bych si jinak. Začal bych s chlapci, zašel bych za nimi, srdečně s nimi pohovořil, poradil jim. Jak bych býval šťasten, kdybych si mohl pohovořit s naším farářem.“⁷ To v něm vyvolávalo stále větší potřebu, být jiným, zajímat se o druhé, být jejich společníkem a služebníkem.⁸

Hlavní součástí preventivního systému je laskavost, it. amorevolezza. Don Bosko zakládal na tom, že je důležité být laskavým vychovatelem, protože laskavost mění vztah výchovný ve vztah synovský a bratrský. Není potom potřeba používat běžných trestů. Při přístupu laskavosti už jenom nevšimavý pohled může zanemat trest. A o to větší úsilí vynaloží žák, aby si opět získal laskavý přístup svého vychovatele.

Don Bosko se v preventivním systému opíral také o biblický text z listu sv. Pavla, 1Kor 13, 4 - 8: „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí...“ Jinými slovy, láska všechno snáší, ale také ve vše doufá a přenáší se přes všechny obtíže. Velmi si zakládal na tom, aby vychovatelé byli srdeční a měli zájem o druhé.⁹

---

7 P. J. Kopecký: Výchovná metoda sv. Jana Bosca, 18

8 P. J. Kopecký: Výchovná metoda sv. Jana Bosca, 18 - 20

9 Salesiáni a laici: 71. - 72. kap.

1. 3. 2. Z dopisů Dona Boska

Don Bosko sám byl ztělesněním srdečnosti a laskavosti. O tom máme zmínku i v dopisech, které napsal svým žákům. Zde je uvedený úryvek z dopisu, který je adresován chlapcům ze semináře v Mirabelle, 26. 7. 1866 napsal:

„Moji drazí synové, rád bych vám napsal ještě o mnoha jiných věcech, ale pro krátkost času to nejde. Tam kam půjdete, budete potkávat mnohem učenější a ctnostnější lidi, než jsem já, ale ztěžší najdete někoho, komu by více záleželo na vašem blahu, než mně. Proto na mne vzpomínejte každé ráno, když jste na mši svaté. Já rovněž na vás při každé mši vzpomínám. Byl bych nesmírně rád a šťasten, kdyby jste se vrátili z domova, bez toho aniž by jste ztratili Pánovu milost! Odpočiňte si, buďte veselí, smějte se, zpívejte, chod'te na procházky a dělejte, co je vám milé, jen se při tom nedopust'te hříchu. Přeji vám šťastné prázdniny, moji drazí synové, a šťastný návrat! Ať vás požehnání Páně provází na každém kroku...“

S otcovskou láskou vždy celý váš v Pánu oddaný přítel

P. Jan Bosko¹⁰

Jinde píše chlapcům do oratoře toto: „ Moji milí chlapci, moji synové, milost našeho Pána Ježíše Krista ať je stále s vámi! Jen několik dní jsem od vás vzdálený, mí milovaní, a zdá se mi, jakoby uběhlo několik měsíců. Vy jste skutečně mojí radostí a mým potěšením. Tyto dvě věci mi chybějí, když jsem daleko od vás...“¹¹

---

¹⁰ Turanský: Listy Jána Boska, 66 list.

¹¹ Tamtéž 41 list.

1. 4. Po stopách svatého Dona Boska

Během života Dona Boska se událo plno zázračných okamžiků. Už od dob svého dětství se cítil být povolán k službě potřebným, která se naplnila. Don Bosko také mnohokrát hovořil o svých snech, ve kterých mu bylo ukázáno to, co se potom v jeho životě skutečně odehrálo. Není odvážné říci, že Don Bosko byl znamením doby a skutečným svatým služebníkem Božím. O tom svědčí dochované vzpomínky z jeho života a také to, že jeho dílo přerostlo do celého světa a dodnes mnoho mladých lidí může kráčet v jeho stopách vedeno Boskovými následovníky.

1. 4. 1. Svatořečení

Na velikonoční neděli 1. dubna 1934, byl Don Bosko papežem Piem XI. svatořečený. Za jeho života i po jeho smrti se na jeho přímluvu uskutečnilo mnoho zázraků.

Z listu Pascuala Cháveze, ze dne 1. dubna 2009 k 75. výročí svatořečení Dona Boska a 150. výročí založení salesiánské kongregace, můžeme vyčíst touhu nést poselství a příklad svatosti každému, kdo se rozhodl následovat tohoto velkého světce. Nynější hlavní představený salesiánů ve světě, Pascual Chávez Villanueva, zdůrazňuje tuto touhu a potřebu jako hlavní cíl v práci s chudou mládeží. Chudá mládež má právo na svatost svých duchovních otců.

Jeho slovy: „Budeme-li parafrázovat Dona Boska, můžeme říci, že být svatými je podmanivé. Svatost je totiž zářivost, duchovní napětí, jas, světlo, vnitřní radost, vyváženost, průzračnost, láska až do krajnosti.

Rovněž církev nám prostřednictvím II. Vatikánského koncilu připomíná, že všichni v církvi jsou povoláni ke svatosti (LG39). Svatost nás nesmí zastrašovat, jako by se po nás žádal nemožný heroismus, vyhrazený jen několika málo vyvoleným. Svatost není naším dílem, nýbrž bezplatnou účastí na svatosti Boží, je tedy milostí. Dříve než plodem našeho úsilí, je darem. Celá osoba je vsazena do tajemného prostoru čistoty, dobroty, nezištnosti, milosrdenství, lásky Pána Ježíše. Je naším naprostým odevzdáním se Bohu ve víře, naději a lásce; odevzdáním, které se den po dni uskutečňuje s vyrovnaností, trpělivostí, nezištností, přijímáním každodenních zkoušek a radostí, v jistotě, že před Bohem má všechno smysl.¹²

1. 5. Salesiánské dílo ve světě

Dílo Dona Boska je dnes již ve 130 zemích světa. Salesiánská rodina se člení na několik větví a do mnoha skupin. Na celém světě je přibližně 17000 salesiánů (SDB) a zhruba 15500 salesiánek (FMA), zasvěcených v duchu Dona Boska, ale také mnoho laiků, následujících odkaz tohoto svatého kněze a věnujících se službě mladým. Hlavním posláním je výchova a evangelizace. Zaměření je především na mladé, kteří potřebují nejvíce vést, a nebo jsou nějakým způsobem na okraji společnosti. Do oblasti salesiánských děl tedy spadají:

Centra pro mládež

Víkendové a prázdninové aktivity

Školy, vzdělání

Internáty

---

12 Z listu Pascuala Cháveze Villanuevy z 1.4.2009

Práce pro mládež na okraji společnosti
Misie a sociální pomoc rozvojovým zemím
Sdělovací prostředky
Farnosti¹³

1. 6. Misijní povolání salesiánů Dona Boska

Jako mnohé, i toto povolání viděl Don Bosko v jednom ze svých snů, kde se mu vyobrazila pustá krajina s dosud necivilizovanými obyvateli. Po misiích toužil už od svých studentských let, tento sen však v něm vzbudil naléhavou touhu po misijním apoštolátě. Již tehdy dostával různé nabídky uskutečnit misie, ale opravdový zájem u něj začal, až když se mu znovu vrací podobný sen. Začíná se zajímat o to, jaké místo by to mělo podle snu asi být. Roku 1874 argentinský vyslanec Gazzolo, vypráví arcibiskupovi z Buenos Aires o salesiánech, ten okamžitě projevuje zájem. Don Bosko pochopil, že zemí ze snu je oblast Patagonie v Argentině, poté co pročetl literaturu s popisem oblastí této země. Vypráví to Gazzolovi a ten mu určuje popisovaná místa.¹⁴

1. 6. 1. První misionáři

První salesiánští misionáři byli do světa vysláni roku 1875 pod vedením kněze Jana Cagliera, jednoho z Boskových žáků a věrných spolupracovníků. Vydávají se tedy do dalekých končin Jižní Ameriky, Patagonie v Argentině.

---

¹³ <http://www.fma.cz/salesianska-rodina/salesiani-sdb>

¹⁴ T. Bosco: Don Bosco, 45. kap.

První výpravou je skupina salesiánů, která čítá deset členů, z toho šest kněží a čtyři pomocní spolupracovníci: jeden kuchař, obuvnický a tesařský mistr, učitel hudby a správce. Jejich hlavním posláním bylo věnovat se italským migrantům v Argentině a místním dosud necivilizovaným obyvatelům, a také ujmout se správy uzavřené koleje pro chlapce v San Nicolás.

Don Bosco před touto výpravou hledal dobrovolníky, můžeme tak říci, že toto je první krok salesiánských dobrovolníků do světa, pro práci v oblastech misí. Takto se salesiáni dostávají na jihoamerický kontinent. Postupně dochází k šíření salesiánských misijních děl do různých koutů světa.¹⁵

1. 6. 2. Rady Dona Boska na cestu misionářům

Don Bosko svým misionářům napsal dvacet krásných rad na cestu, které mohou být platné i pro dnešní misionáře a dobrovolníky.

Zde je uvedeno několik z nich:

- Hleďte duše, nikdy ne peníze ani pocty ani hodnosti.
- Přednostně se starejte o nemocné, o děti, o staré a chudé, a vysloužíte si Boží požehnání a přízeň lidí.
- Starejte se, aby svět viděl, že se chudě oblékáte, že se chudě stravujete, že chudě bydlíte, a stanete se bohatými před Boží tváří a budete mít vliv na lidská srdce.
- Mějte se navzájem rádi, rad'te se, napravujte se, nehádejte se a nezávid'te si. Raději ať dobro jednoho je dobrem všech. Starosti a utrpení jednoho považujte za starosti a utrpení všech.

17

---

¹⁵ T. Bosco: Don Bosco, 45. - 46.kap.

Všichni se snažte je odstranit nebo zmírnit.

- Když budete unaveni a když budete trpět, myslete na velkou odměnu, která je pro vás připravena v nebi. Amen.¹⁶

Těmito radami Don Bosko vybavil své misionáře, ale jsou i pro nás velkým povzbuzením a výzvou k pokorné službě mladým a všem lidem dnes. Tak začíná velké dobrodružství salesiánských služebníků ve světě, a že vždy tato služba nebyla právě jednoduchá, o tom by mohla být vydávána četná svědectví.

V knize Don Bosko¹⁷ je popsáno, jak velmi těžké podmínky byly, zřejmě ještě v devadesátých letech na mnoha místech, kde působili salesiáni. Je zde například příběh salesiána působícího ve farnosti Porto Velho v Brazílii. Popisuje, že velikost tamních farností jsou jako čtvrtina Čech, tudíž bylo velmi obtížné zaopatřit všechny věřící podle jejich potřeb. Do toho veliká chudoba a nedostatečná lékařská péče, nebo vůbec žádná. A tak nejednou byl svědkem případů, kdy k němu lidé přicházeli z velké dálky. Pro ilustraci, jeden příběh:

„Byly Vánoce. Právě jsem se vrátil od oltáře do sakristie. Zde na mne čekal bosý muž, plačící žena a téměř nahé dvouleté dítě. Muž držel v náruči bedničku s mrtvým čtyřletým synem. Šli do mé farnosti několik dní. Bez odpočinku, bez jídla, bez prostředků. Cestou jim zemřelo dítě. Doufali, že mu budu moci pomoci, ale přišli pozdě. Prosili mě, abych jim ho aspoň pohřbil. Rád jsem to udělal a plačícím rodičům jsem dal šaty, jídlo a nějaké peníze, aby jejich vánoce byly aspoň o trochu méně bolestné. Takové epizody se opakují v různých obměnách neustále.“¹⁸

---

16 Bosco, Teresio: Don Bosco, Řím 1989, 45. kap.

17 Bosco, Teresio: Don Bosco, 52. kap.

18 Bosco, Teresio: Don Bosco, 52 kap., str. 411

Lidé ve světě jsou na tom i dnes opravdu hůře, žijí v těžších sociálních a ekonomických podmínkách. Misionáři i dobrovolníci se musí připravit na to, že budou konfrontováni se situacemi, se kterými se dosud neseťkali a na které nebyli v evropském standartu zvyklí.

2. Historie Salesiánů Dona Boska v Mexiku

Nyní se přenesme od prvních misionářských cest Dona Boska do Jižní Ameriky, na středoamerický kontinent. Konkrétně do Spojených Států Mexických, jak je Mexiko oficiálně nazýváno. Salesiáni začali v Mexiku působit od roku 1892, tedy o 17 let později od jejich prvního příjezdu na jihoamerický kontinent, do Argentiny. V roce 1905 se usídlili ve městě Guadalajara, kde vedli kolej Ducha Svatého (Colegio del Espíritu Santo), známé též pod názvem Italská Kolej (Colegio Italiano). Jako všichni salesiáni na světě, se i mexičtí salesiáni snaží být věrnými služebníky církve a zprostředkovateli Boží lásky dětem, mladým, a především těm nejvíce potřebným.

V Mexiku dnes působí přibližně 380 salesiánů rozdělených do více jak padesáti děl, tvořících školy, misie, farnosti, oratoře, dětské domovy a semináře. Aktivita realizované tamními salesiány jsou následující: výchovné, evangelizační a misijní. Hlavním a privilegovaným cílem práce salesiánů, je práce s mladými.¹⁹

---

¹⁹ 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mexiku), str.11

2. 1. Příjezd do Guadalajary

První salesiánský inspektor, P. Luis Grandis, přijíždí do Guadalajary ve státě Jalisco, 24. března roku 1905 v doprovodu P. Nicoláse Grondony, kterého pověřil stát se ředitelem nově založeného díla. Oba byli s velkým nadšením přijati místními salesiánskými spolupracovníky, kteří podpořili vznik salesiánského díla v Guadalajaře. Ti jim svěřují do péče azyl sv. Vincenta z Pauly (Asilo – colegio de San Vicente de Paula) s pětadvaceti dětmi. P. Luis Grandis při jedné ze svých četných návštěv nového díla v Guadalajaře, a to 23. července téhož roku, začíná vynakládat své první úsilí k získání pozemku pro stavbu větší koleje se zemědělskou školou. Arcibiskupa D. José Ortize tento projekt nadchnul a přislíbil sehnání vlastního pozemku.

V polovině února roku 1906, kanovník Manuel Azpeitia nabídl salesiánům svou uměleckoprůmyslovou školu Duchu Svatého (Escuela de Artes y Oficios del Espíritu Santo), která se nacházela na kraji města. Dne 5. března přijíždí P. Luis Grandis za kanovníkem Azpeitiou, aby se s ním domluvil o vedení školy Duchu Svatého. Po několika setkáních se dohodnou, avšak bez nějaké písemné dohody, která by stanovila jasná pravidla. To způsobilo, že se mezi salesiány a Mons. Azpeitiou vedly několikaleté neshody. Dne 31. března roku 1906 inspektor přijímá postavení školy Duchu Svatého a 11. dubna se do ní přestěhovali salesiáni a žáci školy sv. Vincenta. Salesiáni na sebe vzali plnou odpovědnost za vedení školy, bez toho aniž by blíže znali místní situaci.²⁰

---

²⁰ Congregación Salesianos de San Juan Bosco: 100 años Salesianos en Guadalajara, str. 11

Tímto způsobem začali působit salesiáni Dona Boska v Mexiku, od těchto začátků uplynulo do dnešní doby více než jedno století. Během té doby se salesiáni rozšířili i do mnoha dalších měst Mexika, kde pokračovali v práci pro mládež podle odkazu svatého Dona Boska.

2. 2. Popis několika míst působení salesiánů v Mexiku

2. 2. 1. Colegio Anáhuac – Garibaldi (Guadalajara)

Kolej Ducha Svatého v Guadalajaře se pomalu rozrůstala, uměleckoprůmyslová škola přispěla k rozvoji města a řešení tehdejších sociálních problémů. V roce 1914 byla za mexické revoluce zabrána Carranzovými revolucionáři a navrácena zpět v roce 1920. Posléze v roce 1935 ji vláda Lázara Cardenas zestátnila a udělala z ní leteckou školu. V padesátých letech, s nároky rostoucího města, byla úplně zbořena. V roce 1941 se salesiáni vrátili do Guadalajary a založili kolej Anáhuac (Colegio Anáhuac), které se rozrostlo a dnes pojímá okolo 1500 žáků. Od roku 1943 je Guadalajara hlavním sídlem salesiánů.²¹

2. 2. 2. Klášter Sv. Františka Saleského

Klášter sv. Františka Saleského (Templo de San Francisco de Sales), ležící taktéž v Guadalajaře, byl vysvěcený 18. prosince roku 1941. O rok později začala salesiánská komunita žít ve vedlejší domě a starala se o kolej Anáhuac. Brzy se jejich apoštolát rozšířil o oratoř a kapli Marie Pomocnice (María Auxiliadora) a o kolej s názvem Revolución. 21

---

²¹ 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mex.), str. 16 -17

Od začátku, byl Templo de San Francisco de Sales, místem formace mnoha salesiánských spolupracovníků a dobrodinců.²²

2. 2. 3. Institut Cristobal Colón (Zamora, Michoacán)

Tento institut se nachází ve městě Zamora ve státě Michoacán, salesiáni sem přišli v roce 1944. V místě jim byl svěřený do péče klášter Los Dolores. Salesiáni v tomto městě, kde byla pouze jedna státní, jedna soukromá a pár církevních škol, zakládají Institut vzdělání s názvem Cristobal Colón. Institut pojímá výuku prvního i druhého stupně základní školy a postupně v roce 1961, se rozšiřuje o střední školu. Ve městě bylo založeno i salesiánské divadlo s názvem Don Bosco. Divadlo se stalo místem všech městských kulturních představení. Za zmínku stojí, že se zde v roce 1959 na Velký pátek, shromáždilo dvacet tisíc mužů v tradičním pochodu ticha.²³ Pochod trval pět hodin a obešel značnou část města.²⁴

2. 2. 4. Projekt děti Dona Boska (León, Guanajuato)

V roce 1960, biskup diecéze ve městě León, Mons. Manuel Martín del Campo, předává salesiánům dílo „Dům chudého dělníčka“ (Casa del Obrerito Pobre), který byl určen pro sirotky či zanechané děti a mládež. V roce 1963 byl dům pojmenován Město dítěte (Ciudad del Niño, A.C.).²⁵

---

22 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mex.), str. 18 - 19

23 V Mexiku je tradicí chodit při velkopátečních obřadech tzv. Pochod ticha (šp. Marcha de silencio). Je to výraz úcty k zemřelému Kristu, do ulic vychází za monotónního doprovodu bubnu, průvod lidí se sochou Panny Marie bolestné, která truchlí nad smrtí syna.

24 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mex.), str. 22 - 23

25 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mex.), str. 34 - 35

Od roku 1980 salesiánská komunita zaměřuje svou pozornost převážně na nejvíce ohroženou mládež a děti, které se ocitly na ulici. V roce 1989 jako odpověď na výchovné potřeby dětí a mládeže, byly vytvořeny čtyři konkrétní formy podpory dětem:

1. Patio Don Bosco, A.C.: Práce s dětmi a mládeží na ulici, jde o vytvoření prvního kontaktu, službu evangelizace, katecheze. Salesiáni a dobrovolníci nabízejí dětem možnost přespání v noční ubytovně a možnost pobytu přes den v denním centru.
2. Dětský výchovný domov Valdocco (Alberque educativo infantil, A.C. Valdocco) zaměřený na evangelizaci, katechezi a podporu rodiny.
3. Ciudad del Niño Don Bosco, A.C. (Město dítěte), které nabízí vzdělávání na úrovni 1. a 2. stupně základní školy a technické školy.
4. Casa Don Bosco Bachillerato Tecnológico (Technické učiliště), výuka je zaměřená na pracovní uplatnění a osamostatnění mládeže.²⁶

3. Salesiánský projekt ve městě Ciudad Juárez

Nyní se dostávám ke kapitole o salesiánském díle v Ciudad Juárez, kde jsem vykonala roční dobrovolnou službu. Pracovala jsem v oratoři Dona Bosca, která byla vybudována na předměstí tohoto hraničního města.

Ve městě Ciudad Juárez se nacházejí tři oratoře, dvě z nich jsou situovány v okrajových perifériích města, kde bydlí převážně lidé z nižší sociální vrstvy a třetí je v zóně, kde bydlí lidé, kteří jsou na tom po materiální stránce o něco lépe, spadají spíše ke střední vrstvě.

---

²⁶ www.ninosdonbosco.org

Dalším pracovištěm je kancelář salesiána, ředitele komunity v centru města, spolu s ním v ní na projektech pracují další pracovníci.

Salesiáni do tohoto města přišli v roce 1991 povoláni k předběžné službě diecéze pro podporu a rozvoj této oblasti. S pomocí laické organizace Desarrollo juvenil del Norte, A.C. (státní instituce pro podporu a vzdělávání dětí a mládeže) iniciují stavbu oratoří v okrajových částech města. Jako první z oratoří byla dokončena oratoř Don Bosco, v roce 1991. Nachází se v chudé kolonii 16. de Septiembre v západní části města. V roce 1993 je v hůře dostupné části v kopcích, na místě bývalého kamenolomu, vystavěna oratoř Domingo Savio. Poslední z oratoří, oratoř de Nuestra Señora de Guadalupe, je postavena v roce 1994 v průmyslové zóně města.

Od vzniku díla spolupracovalo na rozvoji oratoří mnoho laiků, našla se i řada sponzorů, kteří podporovali chod oratoří. Od začátku díla salesiáni spolupracují s dobrovolníky, kteří přijíždějí na roční či krátkodobou (zpravidla během letních prázdnin) dobrovolnou službu.²⁷

3. 1. Stručná historie města Ciudad Juárez

Město Ciudad Juárez se nachází na severu Mexika ve státě Chihuahua. Oblast města byla dříve osadou, kde žili tamní obyvatelé, indiáni kmene Mansos. Koncem 16. století, začali vyhledávat toto území první misionáři z řad bratří františkánů, obec se začala rozšiřovat, a postupem času se z ní stalo město, které má dnes okolo dvou miliónů obyvatel.

---

²⁷ 100 años salesianos en Guadalajara (Bolletín k stému výročí salesiánů v Mex.), str. 64 -65

Františkáni založili první misii a vystavěli v centru této osady kapli, stojí dodnes a nazývá se Mision de Nuestra Señora de Guadalupe (Misie naší Paní z Guadalupe). Celá tato osada byla známá také pod tímto názvem.²⁸

Zakladatelem misie, 8. prosince 1659, byl františkán Fray García. Roku 1683 bylo město pojmenováno Presidio Paso del Norte. V roce 1826, první ústavní kongres státu Chihuahua, vyhlásil, aby tato poblace byla povýšena na město, které bylo pojmenováno Paso del Norte. Město poté bylo ještě několikrát přejmenováno, poslední verzí a do dnešní doby ustálenou je Ciudad Juárez, podle příjmení významného mexického prezidenta Benita Juaréze. V dobách bojů s USA, Mexiko ztratilo po odtržení Texasu, území dnešní Kalifornie, Arizony, Utahu, Nového Mexica, Colorada a Nevady.²⁹

Z historie někdejší kolonie, zbyla snad jen ta malá kaple, na náměstí v centru města. Dnešní Ciudad Juárez, by se dalo nazvat průmyslovým a komerčním centrem, které je stále v pohybu. Za prací sem každoročně přijíždí tisíce osob z celého Mexika i okolních států, zároveň se mnoho dalších pokouší emigrovat do Spojených Států.

3. 2. Lokalita města a geografické údaje

Ciudad Juárez je městskou zástavbou, nacházející se na severní hranici Mexika. Město leží v centrální části hranice se Spojenými Státy, ve vzdálenosti 1845 kilometrů od hlavního města Ciudad de Mexico a 365 kilometrů od hlavního města Chihuahua, státu³⁰ téhož jména.

---

28 www.ciudadjuarez.com : Historia de la ciudad (historie města)

29 Soltero Arzate Cutberto: Ciudad Juárez antes y despues de la maquiladora.

30 Mexiko se dělí na 32 regionů (států) a Distrikt hlavního města Ciudad de México

Doslovným překladem ze španělského jazyka, je město nazýváno „město dvojče“ (la ciudad gemela), protože leží v těsné blízkosti s městem El Paso státu Texas (USA). Tato dvě města dělí pouze úzký tok řeky Rio Bravo a hraniční ploty na obou březích řeky.³¹ Na západě a jihozápadě je město ohraničeno pouští Chihuahuy a pohořím Juaréz. Město se takřka nekontrolovaně rozrůstalo na jih a jihovýchod, zabíhající až do pouště a údolí. Následkem toho bylo vystavěno tisíce domů, ulic, silnic, stovky obchodů, supermarketů, nákupních center, dílen poskytujících služby, průmyslových zón a fabrik. Město tak s přibývajícím obyvatelstvem, každý den pozměnilo svůj ráz.

3. 3. Průmysl, zaměstnanost, migrace

V této kapitole bych ráda zmínila, jak velký význam a vliv má zdejší průmysl na pracovní příležitosti a migraci. Spojené státy využily zahraničního obchodního styku k „levné pracovní síle“ mexičanů a na území pohraničního města vybudovaly mnoho fabrik, průmyslových a komerčních center. Tato strategie udělala z města plně dělnickou kulturu, přičemž stovky lidí z celého Mexika sem putují za prací. Vidina zlepšení své životní úrovně, se však pro mnohé stává kamenem úrazu. Způsob práce a života je zde odlišný od místa, odkud lidé zpravidla přicházejí, a to jim způsobuje mnohé psychické, zdravotní ale i vcelku existenční problémy. Ani nízké výdělky nemohou pozvednout ekonomickou situaci rodin, stačí zpravidla jen na to nezbytné.³²

---

31 Zde se stává, že na méně přehledných místech se pokouší nelegální migranti z Mexika přeplavat řeku a většinou nešťastně zvoleným způsobem překročit hranice do USA.

32 Soltero Arzate Cutberto: Ciudad Juaréz antes y despues de la maquiladora.

3. 3. 1. „Oběti průmyslu“

Na území města a jeho okrajích se nachází desítky průmyslových továren, jsou to převážně továrny zaměřené na elektroniku, automobilový a strojní průmysl (výroba dílů, součástek). Na linkách továren pracují především ženy, většina z nich jsou mladé dívky a matky od rodin. Zde začínají sociální problémy rodin s dětmi. Žena potřebuje mít ve své pracovní době zajištěnou péči o své potomky, pokud však není nikdo z rodiny, kdo by jí tuto péči zajistil, musí vsadit na služby jeslí a mateřských škol. V těch však často pracují, nepřilíš kvalifikovaní vychovatelé a učitelé.³³

Dalším problémem je kriminalita páchaná na ženách. Mnoho mladých svobodných dívek přijíždí do Ciudad Juárez za prací. Dostávají se tak pryč ze svého přirozeného ochranného prostředí vlastní rodiny. Stávají se tak anonymním „článkem“ a snadnou obětí trestného činu.³⁴

3. 4. Obyvatelstvo

Nárůst obyvatelstva s lety je velmi markantním. Příčinou růstu počtu obyvatelstva je již zmíněný příliv migrantů a lidí hledajících pracovní uplatnění v pohraničním průmyslu. Většina migrujících, kteří nedostanou vízum do Spojených Států v pohraničí často již zůstává.

---

33 Poz.: Velké riziko je spojeno se špatným zacházením s dětmi, často se hovoří o případech zneužívání malých dětí ve školách, v Mexiku řada učitelů nemá pedagogické vzdělání, hrozí zde tak, že do školství proniknou i „nepovolané“ osoby, které by se jinak při povinném kvalifikovaném studiu, neměly šanci k dětem dostat.

34 V Mexiku je velký výskyt násilí páchaném na ženách, jde o formu domácího násilí, ale v posledních dvaceti letech jde také o výskyt trestných činů, kdy pachatelé jsou zřejmě členové organizovaného zločinu.

Tabulka zobrazující nárůst obyvatel v jednotlivých letech:³⁵

Rok	Počet obyvatel	Obyvatelé pocházející ze Ciudad Juárez v %	Přistěhovalci z jiných částí Mexika v %	Cizinci v %
1910	10 621			
1920	19 457			
1940	55 024			
1950	131 308			
1960	276 995	57.6	37.9	4.5
1970	513 881	67.4	32.7	
1990	798 499	62.4	30.6	7.0
2000	1 187 275	65.4	32.0	2.6
2008	1 301 452			
2010	1 313 338			

3. 5. Kriminalita

S rychle přibývajícím obyvatelstvem narůstají i problémy s kriminalitou. Město se rozšiřuje do periférií města, na malém území tak žije velký počet obyvatelstva, lidé jsou vytrhnuti ze své vlastní kultury a tradic a častěji se uchylují k sociálně patologickému chování. Rozšíření konzumace alkoholu a drog mezi mladými, a s tím spojená pouliční kriminalita, není ničím neobvyklým. Úpadek kultury, domácí násilí na ženách a dětech je stále více alarmující. Pokles kultury je na první pohled zjevný.

---

³⁵ Cutberto Arzate Soltero: Población de Ciudad Juárez (Obyvatelstvo Ciudad Juárez)

Všeobecná neúcta ke společnému majetku, je projevem devastací veřejných míst, graffiti na každém rohu, poškozováním objektů, cizího majetku, znečištěním veřejných prostranství odpadky a jiná devastace.

3. 5. 1. Kriminalita drogových kartelů

Dalším problémem a v posledních letech velmi aktuálním, je kriminalita drogových kartelů. Na počátku 21. století došlo k výraznému zhoršení celkové bezpečnosti v této zemi. Ciudad Juárez je centrem obchodu s drogami, přestupní stanicí do Spojených Států, odkud vychází poptávka po drogách. Drogová mafie má ve městě vlivné postavení, má pod kontrolou všechny vládní a bezpečnostní orgány.

Zhruba od roku 2008 je Ciudad Juárez kriminalitou nejpostiženějším městem v Mexiku. Po vyslání armádních jednotek v březnu téhož roku, došlo k rozpoutání nefalšované války. V roce 2009 násilí spojené s drogami přineslo 2635 úmrtí. Jen za leden 2010 zde bylo zavražděno 227 osob.³⁶

Hovoří se o tom, že členové kartelů mají svá místa i v policii, v úřednických a politických funkcích, proto obyčejní lidé mají strach, nikdy neví koho žádají o pomoc. Za oběti mafie padají místní členové policie, kteří stojí mafii v cestě. O životy přichází také žurnalisté píšící články o místní drogové scéně a kriminalitě. Z bezpečnostních důvodů tak plno deníků vypouští ze svých zpráv informace s tímto podtextem, takže ve výsledku, lidé neví co se děje. V místě zavládá chaos, panika, obyčejní lidé neví komu mohou věřit. Ciudad Juárez je nazýváno nejnebezpečnějším místem na světě.

---

³⁶ Vybíhalová K.: Současná bezpečnostní politika USA v Mexiku

3. 6. Salesiáni na „svém místě“

Násilí plodí zase násilí. Co zasejeme, to většinou sklídíme. Do této situace, kdy společnost je prostoupená násilím a vzduch prosycen agresivitou, protestem, ale i lhostejností a v krajních případech apatií, nechme vstoupit salesiány. Pohledme na mládež vyrůstající v této kultuře násilí, může další generace býti generací vznešených hodnot a plodné bratrské lásky? Jako v tehdejší průmyslovém Turíně, kdy mladí byli ponecháni na pospas osudu života na ulici. Tak i dnes právě v tomto městě nalézáme v mnohém podobnou situaci, plno mladých, kteří jsou takzvanými „dětmi ulice“, kde vládu nad nimi, dříve než laskavý vychovatel, převzal zločin, v podobě drog, alkoholu, agrese.

3. 6. 1. Dej mi duše, ostatní si vezmi!

Giovanni Bosco (Don Bosco) již jako malý chlapec pochopil, že na pospas nechanou mládež je potřeba vést, zástával se slabších, hrubé učil chovat se lépe. Věděl, že musí jít příkladem, snažil se zaujmout své společníky, nebál se přitom podniknout i odvážné kroky. Proto, aby druhé zaujal byl schopný vylézt i na lano a stát se na chvíli provazochodcem.³⁷ Uchvátit druhé i za cenu toho, že sebe samotného přivádí do rizika, to je podmanivý příklad Dona Boska.

Dala by se zde pro ilustraci použít věta z Evangelia, kdy Kristus upozorňuje své učedníky:

„Hle, já vás posílám jako ovce mezi vlky.“ (Mt 10,16)³⁸ Salesiáni jako novodobí učedníci potvrzují tato varovná slova Evangelia, na některých místech se tak mohou cítit být posláni opravdu jako ovce mezi vlky. 30

---

³⁷ Teresio Bosco: Don Bosco, 5 kap.

³⁸ Bible, NZ, Mt 10,16.

Ciudad Juárez skutečně není snadno schůdným a bezpečným městem pro novodobou evangelizaci. Podobně i Don Bosko, v jednom ze svých snů, měl vidění dravé zvěře, ke které musel jít, aby se postupně stala krotkou jako stádo beránků.³⁹

3. 7. Salesiánská komunita v Ciudad Juárez

Salesiánská komunita, tvořená salesiány a dobrovolníky se snaží žít rodinným životem. Součástí domácnosti jsou také hospodyně, které salesiáni oslovují ve svých oratořích a nabízí jim tak možnost zaměstnání. V Ciudad Juárez má salesiánská komunita samostatný dům poblíž centra, který není součástí oratoře. Salesiáni a dobrovolníci do svých pracovišť (oratoří) dojíždějí.

3. 7. 1. Program komunity

V salesiánské komunitě se den začíná mší svatou s ranními chválami a rozjímáním. Při společné snídani mají všichni možnost se sdílet o práci v jednotlivých oratořích. Po snídani se salesiáni s dobrovolníky rozjíždějí do svých pracovišť.

Ředitel komunity pracuje v kanceláři, sídle salesiánů v centru města, kde spolu s dalšími zaměstnanci plánuje projekty salesiánského díla. Shání prostředky na podporu chodu oratoří, jedná se především o ekonomické zajištění. Většina z aktivit v oratořích funguje, díky dobrovolným dárcům z řad místních lidí, či zahraničního sponzoringu, převážně ze Spojených Států.

---

³⁹ Teresio Bosco: Don Bosco, 1 kap.

Každoročně se například pořádá salesiánský festival v Taurinu. Pro místní je to, po stránce kulturní, atraktivní místo. Jde o komplex haciendy s velkou býčí arénou a zahradami, z dob koloniální architektury. Výtěžek z tohoto festivalu pokryje velkou část nákladů na práci v oratořích.

Ostatní salesiáni společně s dobrovolníky dojíždějí do svých oratoří, které se nacházejí především na perifériích města. Tam, kde děti a mládež většinou nemají dostatek aktivit pro svůj osobní rozvoj a bezpečné zázemí k trávení volného času. V čase oběda se komunita vrací do domu na společný oběd. Odpoledne se všichni opět rozjíždějí do oratoří. Návraty do domu z oratoří jsou až v pozdních večerních hodinách, málokdy se tak podaří sejít na společnou večerní modlitbu. Jeden den v týdnu má komunita volný, a to zpravidla pondělí. Tráví čas společně duchovním programem nebo různými výjezdy na návštěvy či za odpočinkem.

3. 8. Salesiánská oratoř v Ciudad Juárez

Každá z oratoří je velkým komplexem objektů, hřišť a sportovišť. Děti si na tomto velkém prostranství mají možnost najít svůj vlastní prostor k hrám a využití volného času. Hlavním centrem všeho setkávání je místní kaple, kde se odehrávají důležité okamžiky života všech místních obyvatel, lidí, kteří se svým příchodem stali součástí místní komunity oratoře. Mexiko je křesťanskou zemí a zhruba 90% obyvatel země se hlásí k římskokatolickému vyznání. Proto všechny církevní obřady jsou důležitou součástí života každého člověka. Kostely a kaple jsou tak významným epicentrem křesťanského života obyvatel Mexika.

3. 8. 1. Oratoř Don Bosco

Oratoř Dona Boska, jak už bylo zmíněno, se nachází na periférii, v chudobnější části města. Lidé z této zóny mají ještě relativní štěstí, protože v této čtvrti je zavedena kanalizace, vodovodní potrubí a jsou zde již opravené komunikace. Lidé z kolonií, vybíhajících nad touto čtvrtí až do úpatí kopců s nemilosrdnou vyprahlou krajinou, již takové štěstí nemají. Komfort vodovodů nahrazují někde cisternami, jinde sudy nebo dokonce jen kbelíky s doveženou vodou. O silnicích si také mohou nechat pouze zdát, kolem domu jim vedou jen prašné cesty, protože půda je zde písčitá. Mnoho lidí zde žije opravdu v tíživých životních podmínkách. Degradace důstojnosti lidského života je zde patrná. Mnoho lidí působí velmi lhostejně. V ulicích pobíhají zanedbané a zdivočelé děti. Toto vše je výsledkem života lidí, frustrovaných z nedostačujících podmínek schůdných pro život.

Vraťme se ale do kolonie, kde leží oratoř Dona Boska, zde je prostředí na první pohled přívětivější. Je zde patrný rozdíl životní úrovně podle infrastruktury, i vlivem působení sociálních a křesťanských organizací. Nachází se zde několik škol, lékař, knihovna, sportovní středisko, obchody, domy jiných křesťanských denominací aj. Ale především velký areál, ze kterého se skládá salesiánská oratoř. Ta pojímá několik sportovišť, školu, školku, farnost, zdravotní středisko, knihovnu i technické dílny. Je tedy multifunkčním komplexem. Stejně tak i pastorece musí být vždy komplexní. Nemůžeme evangelizovat, pokud lidem první nezajistíme vzdělání, zdravotní a sociální péči.

3. 8. 2. Program v oratoři

Vzdělávací program

Zaměřuje se na výchovu a vzdělávání dětí, mládeže i dospělých. V oratořích je školka, která se snaží používat prvky výchovného stylu Montessori. Dále první a druhý stupeň základní školy a také individuální výuka pro ty, kteří si nedokončili své základní vzdělání.

Kulturní program a program volného času

Do něj spadají sportovní, kulturní a volnočasové aktivity. V oratoři mají fotbalové, basketbalové, volejbalové ligy. Program pro děti se zaměřuje na hudební, divadelní, taneční, výtvarnou a tělesnou výchovu, ruční práce aj. Součástí dění v oratoři jsou slavnosti a přehlídky různých žánrů. O letních prázdninách se pak pro děti a mládež oratoří připravuje prázdninový program, který zahrnuje mnoho ze zmíněných aktivit. Děti mají možnost dostat se také na letní týdenní tábor v přírodě Sierry Sisoquichi, vzdálené 12 hodin cesty autem od Ciudad Juárez, taktéž ve státě Chihuahua. Pobyt na táboře je pro děti z pouštního města velkým přínosem. Tábor se nachází v místě, kde je zelená vegetace a děti se tak pohybují v přírodě na čerstvém vzduchu, což prospívá jejich kondici a zdraví.

Programy pro prevenci a péči o zdraví, sociální péče

V každé oratoři se nachází praktický a zubní lékař, sociální pracovníce, někde také psycholog. Jsou zaváděny programy pro správnou výživu a nakládání s pitnou vodou. Některé z oratoří dělají výjezdy do vedlejších kolonií, za podpory soukromých i státních institucí pro výživu, hygienu a zajištění pitné vody, kde dělají přednášky o hygieně a zajištění pitné vody.

V oratoři je jedna z činností zaměřena také na seniory a materiálně strádající. Senioři se zde scházejí k aktivizační činnosti. Podle svých možností se zapojují do programů v oratoři. Lidem v materiální nouzi jsou dávány přiděly potravin.

Programy pro formaci k hodnotám a výchově ve víře

V oratořích probíhá výuka katechismu pro děti i dospělé. Přípravy na manželství, skupiny pro rodiče, přípravy na svátosti, příprava mladých na biřmování. Konají se zde liturgické a svátostné obřady, slavnosti. Dále se zde scházejí děti a mladí v různých společenstvích, jako například přátelé Dominika Savia, skupinka mládeže, skupina ministrantů a jinak sloučené skupiny.

Programy rozvíjející pracovní kvalifikaci

Zde bychom mohli zařadit dílny na rozvoj technických dovedností. V oratoři Dona Boska jsou k dispozici dílny automechaniky, truhlářství, potisku textilu. K možnosti zlepšení počítačové gramotnosti je zde počítačová učebna s internetovým připojením.

Tyto různorodé programy a aktivity zlepšují příležitost k pracovnímu uplatnění. Kulturní a křesťanské akce nabízejí život ve společenství místních obyvatel a dávají život oratořím ve snaze o lidský růst jedinců, jednotu rodin a evangelizaci v těchto oblastech.

4. Význam dobrovolnictví

4.1. Dobrovolnictví

Co se myslí pod pojmem dobrovolnictví? Dobrovolnictví je činnost konaná ve prospěch druhých, kterou si dotyčný ve svobodě zvolil a vykonává ji bez nároku na odměnu. Dobrovolník věnuje část svého času, energii a své schopnosti ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena.⁴⁰

Dobrovolnictví, nebo-li voluntariát je dnes mezi mladými i dospělými lidmi poměrně známé. Stalo se nyní také aktuálnější i vzhledem k větší dostupnosti dříve nedostupných zemí, které nastalo díky pokroku v dopravě a komunikaci. V církvi a ve společnosti je vnímáno jako nový životní styl, kdy se odbourávají předsudky a bariéry při pohledu na odlišný život druhých lidí.

4. 2. Legislativa dobrovolnictví v ČR

V České Republice existuje zákon ustanovující dobrovolnou službu. Je to Zákon č. 198/2002, Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon nabyl účinnosti v lednu 2003. 36

---

40 J. Balík: Na cestě s mladými, 14. kap.

Hlavním cílem zákona o dobrovolnické službě není upravovat a omezit všechny existující formy dobrovolnictví. Zákon působí nedirektivně. Nechává na uživatelích svobodnou volbu, zda podstoupí proces akreditace a budou se zákonem řídit. Zákon zavádí do českého právního řádu pojem dobrovolník, dobrovolnická služba, vysílající organizace, přijímající organizace aj. Upravuje a vymezuje podmínky, za kterých stát podporuje dobrovolnickou službu, a to včetně dotací nestátním neziskovým organizacím, které mají akreditovaný program podle tohoto zákona.

Zákon představuje ucelený, vzájemně provázaný systém podmínek, jejichž splnění umožňuje občanským sdružením, obecně prospěšným společnostem, církvím a náboženským společnostem a jejich právnickým osobám získat akreditaci pro oblast dobrovolnické služby. Akreditace je svého druhu „značkou kvality“, garancí, že organizace s akreditovaným projektem všem svým partnerům působícím v akreditovaném režimu zajišťuje služby ve standardní kvalitě, zajišťuje bezpečí a ochranu pro dobrovolníky i příjemce dobrovolnické služby. Akreditace je udělována na 3 roky.⁴¹

Podstatou zákona je nastavení jasných, srozumitelných, právně podložených a vymahatelných pravidel pro všechny zúčastněné strany, jak pro dobrovolníka, tak pro vysílající a přijímající organizaci. Zákonem získává dobrovolník právní status. Dobrovolníci v akreditovaném režimu se tedy řídí zákonem o dobrovolnické službě, občanský zákoník se na ně vztahuje pouze v oblastech, které zákon o dobrovolnické službě neupravuje. Organizace s akreditovaným projektem mohou žádat o dotaci Ministerstvo vnitra.

---

41 <http://www.dobrovolnik.cz/mporadna/zakon-o-dobrovolnicke-sluzbe/>

Výhody, které poskytuje zákon o dobrovolnické službě dobrovolníkům:

- 1) Dobrovolník v akreditovaném projektu má smluvně zaručené postavení.
- 2) Dobrovolník je pojištěn proti škodám, které vzniknou jemu osobně a které by mohl způsobit dalším osobám při výkonu dobrovolné služby.
- 3) Dobrovolník má nárok na poskytnutí kvalitní přípravy k výkonu dobrovolnické činnosti.
- 4) Výkon dlouhodobé dobrovolnické služby, překračuje-li v průměru alespoň dvacet hodin v kalendářním týdnu, se považuje za náhradní dobu zaměstnání. Při posuzování nároku na podporu v nezaměstnanosti se k této době přihlíží a započítává se jako doba zaměstnání.
- 5) Pokud je dobrovolník nezaměstnaný a bude vykonávat dlouhodobou dobrovolnickou službu alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací, má možnost si hradit důchodové pojištění (může mu hradit vysílající organizace) a tato doba se pak započítává do nároku na důchod.
- 6) Stát je plátcem zdravotního pojištění za dobrovolníka v případě, že vykonává dlouhodobou dobrovolnickou službu v rozsahu překračujícím v průměru alespoň 20 hodin v kalendářním týdnu, pokud není dobrovolník účasten zdravotního pojištění z jiného titulu.⁴²

---

42 <http://www.dobrovolnik.cz/mporadna/zakon-o-dobrovolnicke-sluzbe/>

4. 3. Představy o dobrovolnictví

Jaké jsou někdy představy o dobrovolnictví? Představme si člověka, který se rozhodne nějaký čas strávit v Jižní Americe jako dobrovolník. Jeho představa může být, že jede evangelizovat necivilizované domorodce kamsi do divočiny a spát bude na zemi. Do nejbližší civilizace, vzdálené sto kilometrů bude dojíždět pravděpodobně na mule.

To může být jedna z představ dobrovolníka, nebude však již dnes tak často k vidění. O to větší překvapení takového dobrovolníka může čekat, ocitne-li se v moderní vile místní komunity, se vším komfortním vybavením, v místě, které se divočině vůbec nepodobá, ale spíše čtvrti z nějakého amerického seriálu. Místní kněží nebudou za prací vyjíždět do terénu, ale do svých kanceláří. Při takovém pohledu se člověk rychle musí zbavit svých představ a předsudků, aby se vůbec dokázal zorientovat v situaci, ve které se ocitl a poznal tak, že dobrovolnictví samo, musí být bez vlastních představ a obecných předsudků. Další krok, po překonání prvních předsudků, člověka zavede do života místních lidí, kdy se při pohledu na něj, bude muset potýkat s odbouráváním množství dalších představ a očekávání.

4. 4. Dobrovolnictví a „kulturní šok“

Navážeme na další téma, které stojí za to zmínit, je jím kulturní šok. Kulturní šok úzce souvisí s předsudky v práci dobrovolníka v cizí zemi. Z již zmíněného příkladu dobrovolníka někde v zemi Jižní Ameriky, je možné uvést protikladný příklad, kdy dobrovolník nepředpokládá, že by byly věci zas až tak úplně jinak, než je zvyklý z domova. Tedy má představu, že věci budou fungovat tak jak mají.

O to živější „kulturní šok“ takový člověk zažije, pokud se setká s něčím, co opravdu nepředpokládal. Například, že auta v místním provozu neprocházejí tak „přísnou“ technickou kontrolou a tudíž po silnici jezdí auta bez světel, blatníků, oken, apod.. To člověka, obzvláště řidiče, může přivést ze začátku do rozpaků.

4. 4. 1. Fáze kulturního šoku

Nadšení

Všechno je pro člověka nové, jiné, nezvyklé a zajímavé. Prochází nadšením a je ze všeho jak u vytržení. Vstřebává jiné povrchní znaky kultury, ale jen jako pozorovatel. V podstatě s novým prostředím moc nekomunikuje, vystačí si s vnitřním monologem.

Frustrace

Pozorovatel začíná již více komunikovat a uvědomuje si reálnější podobu okolního světa. Přichází vystřízlivění, frustrace z neporozumění (jak neporozumění jazyku, tak lidem, ale i neporozumění okolí vůči nám), nedokážeme předvídat, začínáme kritizovat, porovnávat s vlastní kulturou a odsuzovat.

Obrat

Člověk v cizím prostředí již pocítil obě strany, nadšení i frustraci. A pokud vydržel a nevrátil se domů, dostává se do fáze, kdy začíná novou kulturu chápat, proniká hlouběji, přichází první úspěchy a postupně zjišťuje, že tu vše funguje, ačkoliv jinak než ve vlastní zemi.⁴³

---

43 Černá, Kulturní šok, sem. práce

Přizpůsobení

Začínáme se přibližovat k pomyslnému středu mezi hraničními body, nadšení a frustrace. Prostředí pro nás už není nepřátelské a nepochopitelné, ale jen „jiné“. Vlivem okolí se díváme na problémy pod jiným úhlem než „doma“. Nalézáme věci, které jsme třeba vůbec neznali. Zjišťujeme, že stejné věci se dají dělat více způsoby, a někdy i lépe než známe z „domu“. Postupně se usazujeme a už víme, co si můžeme dovolit a kde jsou hranice. Opět se z nás stává ryba ve vodě.

Návrat

Po všech „útrapách“, co jsme zažili se vracíme domů. Myslíme, že už jsme vše těžké překonali, ale „doma“ nás čeká překvapení. Může se stát, že ač jsme se vrátili do známého prostředí, nejsme schopni v něm normálně fungovat. Nemusíme mít s návratem vůbec žádný problém, někdy nám trvá několik dní, než se vrátíme do vyjetých kolejí, ale v některých případech se nemusíme zcela přizpůsobit nikdy. Záleží na síle prožitku v druhé „jiné“ kultuře.⁴⁴

V jiných zemích jsou odlišné zvyky. Člověk může nejlépe poznat kulturu cizí země především tím, že v ní stráví nějaký čas svého života. Dobré mezikulturní vztahy se mohou začít vytvářet právě těmito malými články, lidmi, kteří budou mít aktivní zájem o kultury druhé. Dobré mezilidské vztahy se pak mohou rozvíjet tím, že poznáme člověka takového, jaký je, i s tím, co mu bylo dáno jinak než nám. Neměli bychom očekávat, že se pro nás a pro naše představy bude měnit. Čím více budeme něco očekávat, tím více kulturního šoku zažijeme.

---

44 Černá, Kulturní šok, sem. práce

4. 5. Formy dobrovolnictví

Dobrovolníkem můžeme být jak v zahraničí, tak i ve vlastní zemi. Na krátkou či dlouhou dobu, minimálně však po dobu jednoho měsíce. Dobrovolníkem je možné se stát v rámci projektů financovaných veřejnými institucemi nebo mimo ně, pod patronátem soukromých institucí, komunit, provincií apod.⁴⁵

4. 6. Dobrovolníkem jako „životní výzva“

Nejen pro člověka samotného, ale pro celou společnost je dobrovolnictví velkým přínosem. Vědomí stát se dobrovolníkem může být velkou životní výzvou. Stát se dobrovolníkem znamená, soustředit se více na druhé než na sebe, je to vyjití z uzavřenosti, ze svého prostředí a ze svého „já“. Je to také příležitost naučit se vnímat potřeby druhých.

Je to životní cesta, jak najít druhé a sama sebe neztratit. Pro věřící je pak dobrovolnictví hlavně cestou duchovního růstu, nabízejí svou službu Bohu. Nakonec největší význam má dobrovolnictví mnohdy pro člověka samotného. Mladému člověku otvírá nové možnosti, pomáhá ho nasměrovat k jeho dalšímu životnímu povolání. Svým osobním svědectvím pak člověk pomáhá vést další mladé lidi k podobnému poslání, jakým je dobrovolnictví.

---

⁴⁵ Salesiáni a laici, 26. kap, str. 29

4. 7. Dobrovolnictví při práci s dětmi a mládeží

Dnešní mládež je ohrožena mnoha vnějšími vlivy přicházejícími ze společnosti, ale také vnitřními vycházejícími z vlastní nefungující rodiny. V době, kdy jsou tolik ohroženy mravní hodnoty mladých je víc než potřebná výchova a pastorační mládeže.

4. 7. 1. Služba mladým – být vzorem

V mládí lidé činí nejdůležitější rozhodnutí, která ovlivní celý jejich další život. Dospívání je proces vnitřních i vnějších přeměn, který má dalekosáhlý důsledek na život člověka. Proto je služba mladým a jejich vedení tolik podstatné. Mladí lidé vyhledávají své vzory. Záleží však velmi, jaká nabídka vzorů se v jejich okolí nachází. Pokud ve svých domovech nemají dobrý vzor v rodičích či jiných členech rodiny, ve školách ve svých učitelích a vychovatelích nebo v církvi v pastoračních asistentech či kněžích, potom mladí lidé hledají své vzory jinde. Třeba v rockových hvězdách, filmových hrdinech nebo ve vůdčích typech svých, ne vždy příkladných vrstevníků.⁴⁶

4. 7. 2. Budování vztahu

Při práci s mladými je také velmi důležité jejich bezpodmínečné přijetí a navazování hodnotných vztahů. Mladí mají přirozený instinkt a poznají, kdo to s nimi myslí dobře. Na základě toho jak se chovám k druhým lidem, poznají jaký jsem vychovatel a jestli právě já budu tím vzorem, který si mladí lidé zvolí.

43

---

⁴⁶ Burns, Jim: Nebojte se věnovat mladým, kap. 1. str. 9-10.

Z vlastní zkušenosti při dobrovolnické práci můžu říct, že ačkoliv se práce neřídila vždy podle nějakých formálních pedagogických struktur, práce sama získala hodnotu na prostých setkáváních. V úvahu беру už jen rozdílnost našich kultur, která každý sdílený moment, při společné aktivitě, při prostých hrách a činnostech, naplnila svou neopakovatelnou autentičností.

4. 7. 3. Navazování kontaktu s mládeží a důležité kroky

Je důležité pamatovat si jména dětí a mládeže, tak získají dojem, že má o ně někdo zájem, že jsou pro někoho důležití. Být tolerantní a milý ke všem, nevybírat si a nedělat mezi nikým rozdíly. Usmívat se dívat do očí a všechny přijímat, to jsou gesta na která by člověk při práci s mladými neměl zapomínat. Mladí jsou velmi citliví na vyjadřování náklonnosti.

Vychovatel pozoruje a naslouchá každému dítěti a mladému, zajímá se o jeho rodinu. Díky tomu může zjistit situaci ve které žije. Dovede ho to k tomu vidět a rozpoznat jeho potřeby a přání. Vstupuje do mysli a srdce každého, je empatický. Navštěvuje rodinu a komunikuje s ní a spolupracují společně na formaci dítěte. Mladého člověka pak kromě rodiny, nejvíce ovlivňuje okruh jeho přátel.

4. 7. 4. Jaký by měl být dobrovolník?

- Dobrovolník pracující v salesiánském prostředí by měl být vychovatelem a evangelizátorem v jednom. Jeho výchova by měla vést k růstu osobnosti každého dítěte. Při formaci osobnosti dítěte by se měl řídit kritériem Evangelia.

- Dobrovolník by měl vychovávat více tím, čím je a co žije, než tím, co dělá a hovoří. Mezi tím co dělá a hovoří by měla být shoda. Měl by svědčit o své víře především svým životem.

- Dobrovolník se cítí být povolán Bohem ke službě svým bližním. Projevuje vděčnost a rozvíjí své misijní povolání. Miluje a slouží ochotně, věrně a odevzdaně. Usiluje o svůj osobní růst a křesťanskou zralost.⁴⁷

4. 8. Výzkum: Význam dobrovolnictví v salesiánské oratoři

K praktické výzkumné části bakalářské práce jsem zvolila formu dotazníků. Dotazníky jsem měla možnost rozdat respondentům přímo v salesiánské oratoři, kde jsem v minulosti pracovala.

4. 8. 1. Popis respondentů na základě otázek 1 – 4

Mezi respondenty byli dospělí, mládež a také pár dětí. Většinou šlo o účastníky aktivit v oratoři. Dále ti, kteří do oratoře přicházeli nepravidelně, například jen ve sváteční dny nebo na mši svatou. A v poslední řadě lidé, vykonávající v oratoři nějakou funkci, animátoři nebo zaměstnanci, kteří se tak podíleli na chodu oratoře. Mezi dotazovanými byli ženy i muži ve věku od 11 do 53 let. Většina z nich navštěvuje oratoř již řadu let.

---

⁴⁷ Salesiáni Cd. Juaréz: Instrukce pro formaci dobrovolníků

4. 8. 2. Vyhodnocení dotazníků

Na zadané otázky odpovídali respondenti ano, ne, nebo vlastním vyjádřením. Na otázku č. 5 a 6, : „Měl jsi možnost poznat dobrovolníky a spolupracovat s nimi?“ Všichni dotazovaní odpovídali, že ano.

Otázka č. 6: „Co ti dalo poznání dobrovolníků?“

Lidé odpovídali vesměs pozitivně. Paní žijící léta v blízkosti oratoře odpověděla, že se nyní cítí být více společenskou a užitečnou osobou. Mnoho lidí odpovídalo, že jim to přineslo nová přátelství a poznání. Spolupráce s lidmi jiných kultur a zvyků, jim dalo zakusit zkušenost nových forem myšlení a žití, odlišných od těch vlastních. Soužití a učení se jak milovat Ježíše, žít s Bohem a poznat více učení Dona Boska. Jeden muž katechet napsal: „Jsou to moc pěkné zkušenosti, protože se učíme novým věcem. Animátor pro biřmování jmenoval jako důležité učení a důvěru. Žena katechetka uvedla taktéž poznání dobrovolníků a učení se od nich. Další paní zmínila, že dobrovolníky vnímá jako ochotné ke službě, a že se zaměřují na člověka s cílem pomoci mu.

Další odpovídali na otázku, co jim dalo poznání se s dobrovolníky, následovně: „Dalo mi to zaměření, poznání, lásku. Mám teď další členy rodiny. Učíme se od nich a oni od nás. Zažila jsem s nimi ten nejlepší čas. Poznal jsem jejich zvyklosti.“ Sociální pracovnice: „Motivovalo mě to k nezištné práci.“ Starší člen sboru: „Přátelství s nimi mi dalo obdiv k jejich připravenosti a poctivosti.“ Chlapec z oratoře: „Naučil jsem se hrát nové hry.“ Dívka z oratoře: „Je moc fajn trávit s nimi čas, jsou pro každou zábavu. Aktivity od nich se pak dělají v oratoři. Mám chuť stát se také dobrovolnicí.“ A další: „Je super být s nimi.

Skrze dobrovolníky jsem poznala jiná města v cizině. Přinesli s sebou nové učení a nápady. Zažil jsem s nimi dobrodružství, plno her a smíchu. Mnoho radosti a entuziasmu. Že je dobré poznávat nové lidi. Bylo mi potěšením poznat lidi, kteří slouží Bohu. Naučil jsem se pracovat s dobrovolníky.“

Otázka č. 7: „Je pro tebe důležitá přítomnost dobrovolníků v oratoři?“

Otázka č. 8: „Na jak dlouho, myslíš, že by měl být dobrovolník v oratoři?“

Na otázku č. 7 odpovědělo 100% dotazovaných, že ano. V 8. otázce se dotazovalo respondentů na období, které by měl dobrovolník strávit v oratoři. Možnosti odpovědi byly, na půl roku, na rok a na více než jeden rok. Na půl roku odpovědělo 2%, na jeden rok 38%, na více než jeden rok 55% a 5% respondentů odpovědělo neutrálně.

Otázka č. 9: „Co si myslíš, že je důležité na práci dobrovolníka?“

Respondenti měli možnost vlastní odpovědi a odpovídali takto: „Důležitý je úmysl podílet se na životě celé komunity. To, že dobrovolníci mohou více poznat, jak lidé jinde žijí odlišně. Důležitá je služba mladým a dobré soužití s lidmi. To, že jsou dobrovolníci odjinud a my se od nich naučíme mnoho nového. Díky nim získáme nové zkušenosti. Pomohou chodu oratoře. Jdou příkladem svým intenzivním zapojením se do práce. Podstatná je jejich služba a láska k ostatním. Inspirace a výměna nápadů při práci. To jací jsou, jejich osobnost, jejich jazyk a kultura.

Mohou dát 100% ze své práce a dávají i hodně ze sebe samých. Všechno co dělají, dělají z lásky k Bohu. Přinášejí nové aktivity. Jsou animátory. Důležitý je společně strávený čas, snaha a ochota pomoci. To co vytvářejí. Zprostředkování Božího slova a přívětivé chování.“

Otázka č. 10: „Zdá se ti užitečná práce dobrovolníka?“

Na tuto otázku mohli respondenti odpovědět ano či ne s možností odůvodnit proč. Většina odpovídajících opět dala kladnou odpověď s podobným zdůvodněním jako v otázce č. 9. Jako další důvody na otázku: „Zdá se vám užitečná práce dobrovolníka?“, uvedli respondenti tyto: „Ano, protože dobrovolníci nám dopomáhají k soužití, orientují nás v životě, formují nás novým způsobem, přinášejí do oratoře novou atmosféru a dynamiku. Jsou to mladí lidé a přinášejí s sebou radost o kterou se rozdělují. Jsou pracovití a plánují práci v oratoři, mají závazek, který se snaží plnit. Dají oratoři novou vizi, jsou potřeba, protože v oratoři jsou nezbytní angažovaní lidé a někdo kdo se věnuje mladým lidem. Pomáhají v rozvoji celé komunity v jejích potřebách a aktivitách. Mají velkou víru v Boha a snaží se dělat věci k jeho obrazu. Dávají nám porozumění. Kdyby tu nebyli, bylo by to tu fádní. Pro oratoř jsou velkou pomocí.“

Jeden respondent odpověděl, že se mu nezdá užitečné to, že po odjezdu dobrovolníků zůstávají některé věci nedokončené.

Otázka č. 11: „Jak si představuješ práci dobrovolníka?“

Mnoho dotazovaných odpovědělo, že si ji představují jako něco těžkého, protože se člověk musí adaptovat na místní lidi a zvyklosti. Dále jako službu dětem, mladým lidem a všem, se kterými pracuje, ale především jako radost. Dalších několik respondentů si práci dobrovolníka představuje, jako něco zábavného a veselého. Další jako něco důležitého, protože dobrovolník doplňuje práci kněží a je připraven pomáhat ve všem a snaží se přiblížit lidem do oratoře. Je to práce, kde se člověk úplně odevzdává ke službě druhým. Někdo ji vidí jako velký závazek. Také jako něco zajímavého, aktivního, intenzivního, plného zážitků. Pomoc farnosti, kde je potřebná příprava a úsilí, praktičnost, inovace, solidarita, pomoc se vším potřebným.

Otázka č. 12: „Co by měl dobrovolník dělat?“

Otázka je podobná té předchozí, proto uvedu jen to, co v předchozích odpovědích bylo trochu odlišné nebo se tam nenacházelo.: „Dobrovolník by měl druhé učit smysluplné práci. Umět dávat něco ze sebe a zanechat něco dobrého. Předávat své znalosti těm, kteří zůstanou v místě. Pomáhat soužití společnosti. Pracovat trpělivě a se všemi. Vytvářet aktivity v oratoři. Dělat to, co umí. Pomáhat mladým a salesiánům ve všem, co je potřeba. Přijmout pokorně vše a dělat co jim salesiáni zadají. Zvát lidi, aby se podíleli na aktivitách v oratoři. Plánovat nové strategie při práci s dětmi a mládeží. Poznávat oratoř. Pracovat pro svůj vlastní růst a zároveň i lidí, s kterými pracuje. Posilovat naši víru. Sloužit Bohu. Pomáhat farnosti. Radit mladým, jak se stát lepšími a všechny přijímat. Pracovat, ale také umět odpočívat. Být veselý služebník.“

Otázka č. 13: „Co by dobrovolník dělat neměl?“

Dotazovaní odpovídali následovně: „Dobrovolník by neměl zahálet a být urážlivý. Nepracovat jen s vybranou skupinou. Dělat pouze úklidové práce, protože na to v oratoři bývá služba. Říkat, že jeho se to netýká. Není nic, co by nemohl dělat, tedy jestli on sám chce. Nedělat nic. Hlídat děti zaměstnanců. Vytvářet uzavřené skupiny mladých, kam mohou vstupovat jen někteří. Přijíždět s tím, že jede na prázdniny. Dávat špatný příklad. Navazovat partnerské vztahy. vzdalovat se od aktivit v oratoři. Být vypočítavý, arogantní a klamat druhé osoby. Být uzavřený novým nápadům a myšlením. Nerespektovat druhé a vybírat si mezi nimi.“

Otázka č. 14: „S kým má pracovat dobrovolník?“

Většina dotazovaných odpovídalo, že se všemi, hlavně s mladými a dětmi, s celou komunitou a salesiány. Jedna žena však dodala i důležitou věc, že by měl pracovat s těmi, se kterými má povolání a dar pracovat. S těmi, kteří mu jsou svěřeni. Jedna žena také hezky odpověděla, že s Bohem.

Otázka č. 15: „Je práci dobrovolníka plánování aktivit v oratoři?“

Na tuto otázku 80% respondentů odpovědělo, že práci dobrovolníků je plánování aktivit. Zbýlých 20% tvrdilo, že to práci dobrovolníka není.

**Otázka č. 16 : „Kolik času, myslíš, že by měl strávit dobrovolník
v oratoři?“**

Na tuto otázku měli lidé různá mínění, 45% respondentů odpovědělo, že by měl dobrovolník být v oratoři celý den. Dalších 22,5% si myslí, že pouze pracovní dobu délky 8 hodin, 12,5% by si představovalo práci dobrovolníka na 6 hodin. Jen 2,5% na 4 hodiny, dalších 2,5% neodpovědělo vůbec. Zbýlých 15% respondentů odpovědělo níže uvedenými větami.:

„Já myslím, že jakýkoliv čas, který budou pracovat je pro všechny užitečný. Dobrovolník nepočítá hodiny. Měl by být v oratoři tolik hodin, kolik je potřeba, a podle aktivit, které se dělají.“ Jedna paní pracující v oratoři nesouhlasila s časem, který dobrovolníci v oratoři doposud tráví, zdůvodnila to tím, že dobrovolníky potom vidí velmi unavené. Je potřeba, aby tedy čas odpočinku a práce byl vyvážený. V oratořích v Mexiku je však taková vyváženost diskutabilní, počítá se s tím, že dobrovolník v terénu stráví celý den až do pozdních večerních hodin. Dlouhodobá únava může být pro dobrovolníky kámen úrazu, jejím následkem pak může dojít k fyzickému i psychickému vyčerpání.

Otázka č. 17: „Připadá ti zajímavá činnost dobrovolníka?“

Většina respondentů odpovídalo, že ano, s následujícím odůvodněním: „Činnost dobrovolníka se mi zdá zajímavá. Obdivuji u dobrovolníků odvahu totálně odevzdat svůj čas. Motivuje mladé lidi, učí je a dělí se o to, co umí. Učí se novým věcem. Od každého dalšího dobrovolníka se i my naučíme něco nového, přinese něco nového. Dobrovolník má možnost poznání nových míst.

Je hezké pracovat pro ostatní. Pro pracovitost a pomoc ostatním. Pro tu zkušenost, kterou získají. Nemají plat je to nezištná služba. Pro osobní růst. Ano, protože člověk díky ní pozná nová místa a nabývá nových zkušeností. Pro práci, kterou vykonávají. Pomáhat bližnímu je dobré. Zapaluje člověka pro nepoznané. Slouží Bohu. Jede pomáhat lidem do jiné země. Může pracovat s mladými a učit se od nich. Má možnost soužití s více lidmi. Poznává mnoho věcí. Je to poznání salesiánství v nové dimenzi. Ostatní mají od dobrovolníka možnost poznat více z místa odkud pochází.“

Otázka č. 18: „Zdá se ti náročná práce dobrovolníka?“

„Ano, protože musí vycházet s ostatními lidmi. Musí opustit svou vlastní rodinu. Je pryč ze své země. Měl by se adaptovat na místní lidi a zvyklosti. Když nemluví naším jazykem, má to velmi těžké. Dává hodně ze sebe. Podřizuje se autoritám. Někdy se může setkat s obtížemi na které nestačí. Musí čelit problémům kultury, klimatu a prostředí, což není jednoduché. Může se stát, že neporozumí tomu, co říkáme. Ano, protože je všemu přítomen. Je to služba, kdy je člověk vždy k dispozici, stojí ho to mnoho sil a podepisuje se to tak na jeho fyzickém vyčerpání. Má hodně práce, je vytížený, celý den stráví v oratoři. Je stále v pohybu. Podstupuje různá sebezapření, nemůže vytvářet emocionální vztahy. Musí se přizpůsobit aktivitám, které se dělají v oratoři a vytvářet nějaké vlastní.“

„Ne, je to otázka toho, chtít práci dobrovolníka vykonávat. Každý by měl pomáhat. Když máš v té práci zalíbení není to těžké, a je zajímavé poznávat zvyky jiné země. Člověk by si měl být vědom svých kvalit. Když je dobrá vůle, tak ne. Koná-li člověk od srdce a se zapálením, vše se zdá být snažší.“

Otázka č. 19: „Kdybys byl dobrovolníkem, co by se ti líbilo dělat?“

„Ukazovat ostatním, co znamená dobrovolnictví. Šířit poselství služby, lásky k Bohu i k druhým. Pracovat a být s mladými. Být na správném místě, kde mě potřebují. Učit tanec. Stanovit si svou pracovní dobu a náplň práce. Už jsem byla dobrovolnicí v domově pro dívky. Učit hodně věcí a cestovat. To stejné, co mě naučili dobrovolníci, které jsem poznala.“

Otázka č. 20: „Co je nejdůležitější na práci dobrovolníka?“

„Snaha o dobré soužití s lidmi. Služba, příklad a hodnoty, které se přenášejí na druhé. Pomoc, kterou nabízí. Všechno. Že je vždy připraven sloužit všem. Už to, že můžeme dobrovolníky poznat, a díky Bohu, můžeme se tak od nich i něco naučit. Srdečná služba bez očekávání toho, něco měnit. Snaha pomáhat a dát to nejlepší ze sebe celému společenství. Zanechat nám spoustu věcí. Pomoc komunitě a samotné aktivity. Kontakt s lidmi. Celá jejich příprava. Ta stopa, kterou zanechají svou službou a motivace druhých ke službě. Že to, co dělají, dělají z dobré vůle a s dobrým úmyslem. To jakou jsou osobností. Nesmí vypadat, že jsou bez zájmu. Vše, co dělají je důležité. Spolupráce a jednota, kterou dosahují společně s komunitou. Pomáhat od srdce. Dávat dobré svědectví o Bohu a svém životě. Sloužit Bohu a být radostný. Pracovat s rizikovou mládeží. Animovat. Být s ostatními. Být skromný, pokorný a pomáhat tam, kde může. Poznávat Boha, jako Don Bosko a skrze jeho nauku. Ochota a přijetí naší odlišnosti a vědomí, že společně můžeme pracovat lépe. Pomoc v aktivitách oratoře. Jejich příklad. Milovat druhé jako Boha. Orientovat mladé a děti k hodnotám křesťanského života.“

4. 8. 3. Závěrečné vyhodnocení výzkumu

Z dotazníků vyplývá, že práce dobrovolníků je pro místní komunitu v oratoři přínosem. Lidé často oceňují práci dobrovolníka, váží si jí. Spolupráce s dobrovolníky je pro ně společenským a kulturním obohacím. Dokonce mnoho respondentů uvedlo, že se od nich učí novému. Není zde jasné, jestli se nové myslí odlišností kultury dobrovolníka, nebo jestli jde o pocit nabytí nových zkušeností při práci s dobrovolníky. Každopádně z většiny dotazníků je zřejmé, že pro většinu dotazovaných je dobrovolnictví vnímáno pozitivně a vidí v něm význam.

Závěr

Dobrovolnictví je a stále bude naléhavou výzvou ke službě bližním. Při této činnosti nemůžeme očekávat velké změny, s malými články pomoci, kterými jsou dobrovolníci, na místech v očích světa bezvýznamných a neviditelných. Ale co jistě očekávat můžeme, je naše vnitřní proměna, nebo proměna člověka, kterému pomůžeme. A to je na této službě právě to nejdůležitější a nejcennější. Hodnotu vzdělání nedělá krása architektury školní budovy, ale dítě, které se v ní naučilo číst a psát. Stejně tak práce dobrovolníka se nemůže měřit fyzickými měřítky. To, co člověk po sobě při této práci zanechá, není trvalá transformace věcí a okolností místa, kde pracoval, ale jen nenápadné svědectví těm, kteří s dobrovolníkem spolupracují.

Seznam použité literatury

Burns, Jim, *Nebojte se věnovat mladým*. Brno: Nová naděje, 1994

Balík, Jan, *Na cestě s mladými. O službě církve mladým lidem*. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2004

Bible: *Písmo svaté Starého a Nového zákona: český ekumenický překlad*, 8. vyd., Praha: Biblická společnost, 2009

Bosco, Giovanni, *Můj život pro mladé. Vzpomínky zakladatele salesiánů*. Praha: Portál, 2007

Bosco, Teresio, *Don Bosco*. Řím, 1989

Kopecký, P. J., *Výchovná metoda sv. Jana Boska*, Praha

Kapitulní dokument, *Salesiáni a laici: Společenství a sdílení ducha a poslání Dona Boska*. Praha: Portál, 1997

Salesiánská provincie Praha, *Práce v sales. duchu*. Praha, 2002

Salesiáni Cd. Juaréz, *Instrukce pro formaci dobrovolníků*, Ciudad Juaréz, 2006

Turanský, Štefan, *Listy Jána Boska*. Vyd. Don Bosco, 2006

Congregación Salesianos de San Juan Bosco, *100 años salesianos en*

Guadalajara. Jalisco, 2005

Internetové zdroje

Černá, L., *Jak jsem prožila kulturní šok*. [online]. Sem. Práce, Brno: Masarykova Univerzita, 2003

URL: http://www.phil.muni.cz/~lcerna/seminarky/cerna/kulturni_sok.html

Poradna, dobrovolnik.cz, *Zákon o dobrovolnické službě*. [online].

URL: <http://www.dobrovolnik.cz/mporadna/zakon-o-dobrovolnicke-sluzbe/>

Vybíhalová K., *Současná bezpečnostní politika USA v Mexiku*. [online archiv].

Bakalářská práce, Masarykova Univerzita, Brno (cit. 3. 5. 2010)

URL: is.muni.cz/th/273628/fss_b/bakalarka_Vybihalova.pdf

Soltero Arzate Cutberto: *Ciudad Juárez antes y después de la maquiladora*.

[online archiv]. Universidad Autónoma Ciudad Juárez, URL:

<http://www2.uacj.mx/icsa/investiga/rniu/pnencias%20pdf/pon.%20cudberto%20arzate.pdf>

Historia Ciudad Juárez, *Historia de la ciudad*. [online]. URL:

<http://juarez.gob.mx/juarez/historia.php>

Niños de Don Bosco [online]. Proyecto de Leon Guanajuato, URL:

www.ninosdonbosco.org

FMA, Salesiánky, [online]. *Salesiáni SDB*. URL:

<http://www.fma.cz/salesianska-rodina/salesiani-sdb>

Z listu Pascuala Cháveze Villanuevy z 1.4.2009, [online]. URL:

<http://www.sdb.cz/mimoradny-list-k-vyroci-svatoreceni-dona-boska/?date=2010-7-1>

Přílohy: Fotografie ze Ciudad Juárez

Oratoř Don Bosco

Chudá čtvrť kolonie 16. de Septiembre, kde se nachází oratoř

Křesťanské aktivity v oratoři – živá křížová cesta dětí

S dětmi oratoře

Dotazník:

Nombre: .....

Edad: .....

1. ¿Que haces en el oratorio? .
2. ¿Hace cuanto tiempo tienes viniendo al oratorio?
3. ¿Cuantas veces por semana vas al oratorio?
4. ¿Has conocido a los voluntarios?   Sí   No
5. ¿Has convivido con los voluntario?   Sí   No
6. ¿Que te ha dado convivir con los voluntarios?
7. ¿Es para ti importante la presencia de los voluntarios en el oratorio?   Sí   No
8. ¿Cuánto tiempo piensas que debería estar el voluntario en el oratorio?
2 meses   6 meses   1 año   más de un año
9. ¿Qué encuentras de importante en el trabajo del voluntario?
10. ¿Ves útil el trabajo del voluntario?   Sí porque: No porque:
11. ¿Cómo te imaginas el trabajo del voluntario?
12. ¿Qué es lo que tiene hacer el voluntario?
13. ¿Qué es lo que no tiene hacer el voluntario?
14. ¿Con quien tiene trabajar el voluntario?
15. ¿Trabajo del voluntario es planear las actividades del oratorio?   Sí   No
16. ¿Cuánto tiempo piensas debería trabajar el voluntario en el oratorio por día?
4 horas   6 horas   8 horas   todo el día   otra opinión:
17. ¿Se te hace interesante el trabajo del voluntario?   Sí y porque: No y porque:
18. ¿Encuentras difícil el trabajo del voluntario?   Sí y porque: No y porque:
19. ¿Sí tu fueras voluntario que es lo que te gustaría hacer?
20. ¿Qué es lo más importante en el trabajo de los voluntarios?

Mapa Mexika

